

Številka: 0610-12/90-44

Z a p i s n i k

44. seje Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila v ponedeljek, 16.3.1992, v prostorih Skupščine Republike Slovenije.

Seja se je pričela ob 9.00 uri in je bila zaključena ob 16.00 uri.

Sejo je vodil predsednik komisije dr. France Bučar.

Prisotni: predsednik dr. France Bučar; podpredsednika Vitodrag Pukl in Miran Potrč;

člani: Tone Anderlič, Ivan Bizjak, Boštjan Kovačič, Darja Lavtižar Bebler, Andrej Magajna, Borut Pahor, Tone Peršak, dr. Ciril Ribičič, dr. Rajko Pirnat, dr. Primož Rode, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr. Leo Šešerko, Mile Šetinc, dr. Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec, dr. Franc Zagožen, Zvone Žagar;

Odsotni: Roberto Battelli, Ludvik Gumilar, Ciril Kolečnik, Mojmir Ocvirk, Borut Pahor;

Seji so prisostvovali tudi:

- Miro Cerar, Lojze Janko, dr. Franci Grad, Pavle Svete, Marko Golobič, Danijel Malenšek.

Predlagan in sprejet je bil naslednji
d n e v n i r e d:

1. Potrditev zapisnika 43. seje ustavne komisije;
2. Delovni osnutek:
 - zakona o volitvah v državni zbor;
 - zakona o volitvah predsednika republike;

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje.

Člani komisije so s sklicem prejeli naslednja gradiva:

- delovni osnutek zakona o volitvah v državni zbor;
- delovni osnutek zakona o volitvah predsednika republike;
- odprta vprašanja v zvezi s pripravo zakona o volitvah v državni zbor;

Ad 1)

Komisija je potrdila zapisnik 43. seje ustavne komisije v predlaganem besedilu.

Ad 2)

Komisija je obravnavala odprta vprašanja v zvezi s pripravo zakona o volitvah v državni zbor oziroma tiste določbe delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor, ki so podane v variantah ter tiste, glede katerih so člani ustavne komisije želeli posebej razpravljati. Kot je namreč na začetku ugotovil predsednik komisije dr. France Bučar, so številni člani delovnega osnutka tega zakona zaradi svoje "tehnične" oziroma operativne narave nesporni.

Vodja delovne skupine, ki je pripravila delovni osnutek navedenega zakona (z dne, 10.3.1992) dr. Franci Grad je podal kratko obrazložitev pomembnejših vprašanj, ki zadevajo volitve v državni zbor. Temu je sledila razprava o posameznih vprašanjih ter njihovih sklopih, na podlagi česar je komisija sprejela naslednje sklepe:

1. Volitve v državni zbor naj se izvedejo po volilnih enotah, pri čemer naj bo zagotovljeno, da bodo volilne enote glede na število prebivalcev približno enako velike. Razlike med njimi v odstopanju od enakega števila prebivalcev naj bodo dopustne največ v obsegu 5% od povprečnega (matematično) ugotovljenega števila prebivalcev v posamezni enoti, s čimer je mišljeno tako 5% odstopanje v smislu večjega števila od povprečja, kot tudi v smislu manjšega števila od povprečja.
2. Stališča komisije glede števila in oblikovanja volilnih enot naj se upoštevajo pri sestavi zakona o volilnih enotah, ki je v pripravi v okviru Ministrstva za pravosodje in upravo. Ob tem je komisija zavzela tudi načelno stališče, da bi bilo primerno, da se tudi ostali zakoni, ki naj bodo sprejeti hkrati z temeljnimi volilnimi zakoni (v prvi vrsti sta poleg zakona o volilnih enotah mišljena tudi zakon o političnih strankah in zakon o poslancih) obravnavani tudi v okviru ustavne komisije, zaradi zagotovitve koherentnosti celotnega volilnega sistema. Ustavna komisija bo namreč, zaradi svoje specifične sestave, tako lahko predlagatelju(em) ostalih zakonov iz volilnega

"svežnja" pomagala pri iskanju najustreznejših rešitev.

Glede zakona o poslancih je komisija odločila, da pripravi njegov delovni osnutek delovna skupina, ki jo vodi dr. Franci Grad, predlagatelj zakona pa bi lahko bila Komisija za imenovanje in administrativne zadeve. Zakon o poslancih naj se vsebinsko usklajuje v okviru ustavne komisije.

3. Volilne enote naj bodo oblikovane z ozirom na temeljno zahtevo po njihovi enakosti glede na število prebivalcev, ne glede na obstoječo upravno - teritorialno razdelitev Republike Slovenije. Takšna delitev naj postane element trajne strukture volilnega sistema.
4. Število volilnih enot bo komisija dokončno oblikovala takrat, ko bo preučila tudi zakon o volilnih enotah. Kot osnovni varianti pa ostaneta rešitvi, da naj ima Slovenija 11 ali 8 volilnih enot.
5. Pri 35.členu delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor se v drugem odstavku število 30 (podpisov volilcev, ki podpirajo listo kandidatov) poveča na število 50.

Varianta k drugemu odstavku 35.člena postane tretji odstavek tega člena pri čemer se v četrti vrstici tega odstavka črtajo besede "ali najmanj 500 volilcev".

6. Domicil oziroma prebivališče volilnega kandidata v volilni enoti naj ne bo pogoj za njegovo kandidiranje. Vprašanje domicila naj se posebej obravnava pri vprašanju volilnih okrajev.
7. V 37.členu delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor se drugi odstavek dopolni z določbo, da lahko kandidata za poslanca italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti (poleg 30-ih volilcev) predlaga tudi samoupravna skupnost italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti.
8. V 77.členu se črta osnovno besedilo prvega odstavka, kot prvi odstavek tega člena pa se sprejme variantno besedilo (k prvemu odstavku). Na mesto temeljnega mandata (osnovno besedilo prvega odstavka), kot pogoja za udeležbo pri delitvi mandatov na ravni države, se sprejme torej določba (varianta k prvemu odstavku) po kateri so trije poslanski mandati istoimenske liste pogoj za upoštevanje te liste pri delitvi mandatov na ravni države.

Ustavna komisija ob tem priporoča politični koordinaciji, da navedeno v prejšnjem odstavku, zaradi velikega pomena tega vprašanja, ponovno preuči, upošteva vse različne posledice takšnega stališča.

9. Strokovna delovna skupina naj ustrezno dopolni četrto

poglavje delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor (urediti je npr. potrebno še vprašanje posledic odstopa poslanca ter primer posledic v situaciji, ko poslanec po nastopu svojega mandata prevzame funkcijo, ki s poslansko funkcijo ni združljiva).

10. V 48.členu delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor se sprejme osnovno besedilo, po katerem se seznam veljavnih list kandidatov v volilni enoti sestavi po vrstnem redu, ki se določi z žrebom (črta se varianta, po kateri naj bi odločal vrstni red vloženih predlogov).
11. Strokovna delovna skupina naj natančno opredeli nedopustne aktivnosti v času t.i.volilnega molka (5.člen delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor).
12. V 27.členu delovnega osnutka zakona o volitvah v državni zbor se v prvem odstavku sprejme variantno besedilo, po katerem republiško volilno komisijo in volilne komisije volilnih enot imenuje državni zbor.

* * *

Komisija je ugotovila, da zaenkrat ne more v potrebni meri poenotiti stališč glede vprašanja, o tem, ali:

- a) naj ima pri glasovanju v volilni enoti volilec možnost, da označi tudi kandidata z liste, ki mu daje prednostni (preferenčni) glas (tretji odstavek 60.člena);
- b) naj se, namesto možnosti podelitve preferenčnega glasu, v vsaki volilni enoti oblikuje osem (varianta enajst) volilnih okrajev, pri čemer naj se v vsakem okraju glasuje o enem kandidatu z vsake liste kandidatov, ki so vložene v volilni enoti. V tem primeru glasuje volilec za enega od kandidatov, o katerih se glasuje v glasovalnem okraju, glas za kandidata pa je hkrati tudi glas za listo, ki ji kandidat pripada (varianta k tretjemu odstavku 60.člena - v povezavi z drugimi ustreznimi členi, npr. 70., 71., 73., 75.člen itd.) .

To odprto vprašanje(a) prepušča komisija usklajevanju političnih strank v okviru medstrankarske koordinacije. Hkrati komisija priporoča, da se v okviru koordinacije doseže potrebno poenotenje stališč političnih strank tudi glede morebitnih drugih vprašanj, glede katerih komisija še ni zavzela stališča, ali pa je na njih posebej opozorila (glede slednjega glej sklep komisije naveden zgoraj pod št.8).

* * *

Komisija je obravnavo delovnega osnutka zakona o volitvah predsednika republike z dne 10.3.1992 preložila na prihodnjo sejo.

S e k r e t a r
Miro Cerar

P r e d s e d n i k
dr.France Bučar

